

Ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ ἀντικαταστήσει τὴν κοινωνικὴ διαίρεση ἀνάμεσα σὲ διευθύνοντες καὶ ἐκτελεστὲς καὶ τὴν γραφειοκρατικὴν ἱεραρχία ποὺ τὴν ἐνσαρκώνει εἶναι ἡ αὐτοδιεθνση, δηλαδὴ ἡ αὐτόνομη καὶ δημοκρατικὴ διεθνση τῶν διαφόρων δραστηριοτήτων ἀπὸ τὶς συλλογικότητες ποὺ τὶς ἐκτελοῦν. Ἡ αὐτοδιεθνση ἀπαιτεῖ: Τὴν ἄσκηση τῆς πραγματικῆς ἐξουσίας ἀπὸ τὶς ἐνδιαφερόμενες συλλογικότητες στὸν τομέα τους, δηλαδὴ τὴν ἄμεση δημοκρατία ὅσο τὸ δυνατόν πιὸ εὐρεία, τὴν ἐκλογή καὶ τὴν διαρκὴ ἀνακλητότητα κάθε ἀντιπροσώπου σὲ κάθε ἰδιαίτερη ὑπευθυνότητα, τὸν συντονισμό τῶν δραστηριοτήτων ἀπὸ ἐπιτροπὲς ἀντιπροσώπων ποὺ ἐπίσης ἐκλέγονται καὶ ἀνακαλοῦνται σὲ κάθε στιγμή.

Ἡ πραγματικὴ ἄσκηση τῆς αὐτοδιεθνσης ἐπάγεται καὶ ἀπαιτεῖ τὴν διαρκὴ κυκλοφορία πληροφοριῶν καὶ ἰδεῶν. Ἀπαιτεῖ ἐπίσης τὴν κατάρτησιν τῶν διαφραγμάτων ἀνάμεσα στὶς κοινωνικὰς κατηγορίας. Εἶναι τέλος ἀδύνατον δίχως τὴν πολλαπλότητα καὶ τὴν ποικιλία τῶν γνώμων καὶ τῶν τάσεων.

Δ ι α ρ θ ρ ῶ σ ε ι ς τ ῆ ς ὀ ρ γ ἄ ν ω σ η ς .

Οἱ ὀργανωτικὲς διαρθρώσεις τοῦ κινήματος ἀπορρέουν ἄμεσα ἀπ' αὐτὲς τὶς ἀρχές.

—Συγκρότηση τῶν ομάδων τῆς βάσης σὲ διαστάσεις ποὺ νὰ ἐπιτρέπουν ταυτοχρόνως ἕναν ἀποτελεσματικὸν καταμερισμὸν τῶν καθηκόντων καὶ μιὰ γόνιμη πολιτικὴ συζήτηση.

—Συντονισμὸς τῶν γενικῶν δραστηριοτήτων τῶν ομάδων τῆς βάσης ἀπὸ συντονιστικὰς ἐπιτροπὲς σχηματισμένους ἀπὸ ἀντιπροσώπους ἐκλεγμένους καὶ ἀνακλητούς.

—Τεχνικὲς ἐκτελεστικὲς ἐπιτροπὲς, ὑπὸ τὸν πολιτικὸν ἔλεγχον τῶν ἐπιτροπῶν συντονισμοῦ.

—Συντονισμὸς τῶν δραστηριοτήτων, ἐκείνων ποὺ ἔχουν ἐπιφορτηθεῖ μὲ εἰδικὰ καθήκοντα ἀπὸ ἀντίστοιχες ἐπιτροπὲς, ἐπίσης σχηματισμένους ἀπὸ ἀντιπροσώπους ἐκλεγμένους καὶ ἀνακλητούς.

—Κοινὲς γενικὲς συνελεύσεις ποὺ θὰ συζητῶν καὶ θὰ ἀποφασίζουσι, ὅλων τῶν ομάδων τῆς βάσης τόσο συχνὰς ὅσο οἱ συνθήκες θὰ τὸ ἐπιτρέπουν.

Ἐσωτερικὴ λειτουργία. — Δύο οὐσιώδεις ἰδέες ἀποτελοῦν τὴν ἀρχή.

—Τὸ καθήκον τῶν γενικῶν ὀργάνων (ἐπιτροπὲς συντονισμοῦ, εἰδικὲς ἐπιτροπὲς) πρέπει πρὸ παντὸς νὰ εἶναι ἡ συλλογὴ πληροφοριῶν καὶ ἡ διοχέτευσή τους μέσα στὸ κίνημα. Τὰ ὄργανα τῆς βάσης εἶναι πρὸ παντὸς ποὺ θὰ ἀποφασίζουν. Πρέπει νὰ ἀποφευχθεῖ τὸ γραφειοκρατικὸ-καπιταλιστικὸ σχῆμα (ὅπου οἱ πληροφορίες μόνον ἀνέβαιναν καὶ οἱ ἀποφάσεις μόνον κατέβαιναν).

— Ἐνα διαρκὲς καθήκον τοῦ κινήματος εἶναι νὰ ὀργανώσει καὶ νὰ διευκολύνει τὴν ἐνεργητικὴ συμμετοχὴ ὅλων στὴν ἐπεξεργασία τῆς πολιτικῆς καὶ τῶν ἰδεῶν. Ἐτσι ἡ λήψη τῶν ἀποφάσεων θὰ εἶναι προῖον τῆς γνώσης τῶν ζητημάτων ἀπ' ὅλους. Ἐὰν αὐτὸ δὲν τὸ κάνει, μία διαίρεση ἀνάμεσα σὲ «πολιτικοὺς» καὶ σὲ «ἐκτελεστὲς» γρήγορα θὰ ἐπανεμφανιστεῖ. Γιὰ νὰ καταπολεμηθεῖ αὐτό, δὲν πρόκειται νὰ προσφέρουμε σὲ μιὰ «πολιτικὴ ἀλφαθητοποίηση» τοῦ ἀστικοῦ τύπου, τέτοια ὅπως αὐτὴ ποὺ ἐφαρμόζουν οἱ παραδοσιακὲς ὀργανώσεις, ἀλλὰ πρέπει νὰ βοηθήσουμε τοὺς ἀγωνιστὲς νὰ σκεφτοῦν κριτικὰ μὲ βάση τὴν ἴδια τους τὴν πείρα πάνω στὶς μέθοδες τοῦ ἀντοσχηματισμοῦ τῆς πολιτικῆς δράσης.

Μ ο ρ φ ἔ ς δ ρ ᾶ σ η ς.

Αὐτὲς δὲν μποροῦν νὰ καθοριστοῦν παρὰ στὸ μέτρο τῶν γεγονότων καὶ πάνω σὲ συγκεκριμμένα ἐδάφη. Ἀλλὰ στὴ γενικὴ τους ἔννοια πρέπει νὰ εἶναι: νὰ βοηθήσουμε τοὺς ἐργαζόμενους νὰ ἀγωνιστοῦν γιὰ τὰ ἀντικείμενα ποὺ καθορίστηκαν πρὸ πάνω καὶ νὰ ὀργανωθοῦν σὲ ἀνάλογες βάσεις.

Ἐντούτοις ἕνας ὀρισμένος ἀριθμὸς ἀμέσων καθηκόντων πρέπει νὰ καθοριστεῖ καὶ νὰ πραγματοποιηθεῖ ἀπὸ τώρα. Αὐτὰ εἶναι μέσα στὰ ὅρια τῆς λογικῆς καὶ τοῦ προσκαιροῦ.

1ον — Νὰ ὀ ρ γ α ν ω θ ε ῖ σύμφωνα μ' αὐτὲς τὶς γραμμὲς ἢ τουλάχιστον σύμφωνα μὲ τὶς γραμμὲς ποὺ ἐπιτρέπουν στὸ κίνημα νὰ ἀποφασίζει συλλογικὰ γιὰ τὴν ὀργάνωσή του καὶ τὸν προσανατολισμὸ του.

2ον — Νὰ ἐκδόσει ὅσο τὸ δυνατὸν γρηγορότερα μιὰ ἔ φ η - μ ε ρ ῖ δ α . Ἡ σπουδαιότης τῆς ἐφημερίδας δὲν εἶναι μόνον τεράστια στὸν τομέα τῆς πληροφόρησης, τῆς προπαγάνδας καὶ τῆς ζύμωσης. Αὐτὴ βρίσκεται πρὸ παντὸς σ' αὐτό.

— Ἡ ἐφημερίδα μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ γίνει ἕνας σ υ λ λ ο - γ ρ ι κ ὸ ς ὀ ρ γ α ν ω τ ῆ ς. Στὸ σημερινὸ σταθμὸ, αὐτὴ εἶναι τὸ μόνον μέσο νὰ ἀπαντᾶμε στὶς ἐρωτήσεις τῶν συντρόφων ἀπὸ διάφορους τόπους καὶ περιβάλλοντα ποὺ θὰ θέλουν νὰ ὀργανωθοῦν μὲ τὸ κίνημα. Ἀπὸ τὴν ἀπλὴ ἀναπαραγωγὴ τῶν ἀρχῶν τοῦ προσα- νατολισμοῦ καὶ τῆς ὀργάνωσης τοῦ κινήματος καὶ ἀπὸ τὴν περιγρα- φὴ τῆς δραστηριότητος, ἡ ἐφημερίδα θὰ ἐπιτρέψει στοὺς ἀνθρώ- πους νὰ ἀπαντήσουν στὴν ἐρώτηση: Τί νὰ κάνουμε; θὰ ὀργανώνον- ται οἱ ἴδιοι καὶ θὰ ἔρχονται σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸ κίνημα δίχως αὐτὸ νὰ χρειάζεται νὰ τοὺς «ὀργανώσῃ» πράγμα ποὺ θὰ ἦταν ταυτο- χρόνως δύσκολο καὶ ἀμφισβητήσιμο.

— Ἡ ἐφημερίδα μπορεῖ νὰ εἶναι ἕνα οὐσιῶδες ὄργανο γιὰ τὸ ξεπέραςμα τῆς δυνατῆς διαίρεσης, στοὺς κόλπους τοῦ κινήματος ἀνάμεσα σὲ «πολιτικοὺς» καὶ ἀπλοὺς «ἀγωνιστὲς» ὅπως καὶ ἀνάμεσα στὸ κίνημα καὶ ἔξω ἀπ' αὐτό. Αὐτὸ μποροῦμε νὰ τὸ κάνουμε ὄχι μόνον ἔχοντάς τὴν ἀνοιχτὴ γιὰ ὅλους ἀλλὰ: α) ὀργανώνοντας τὴν ἐνεργητικὴ συμμετοχὴ τῶν ὁμάδων τῆς βάσης στὴ σύνταξή της (οἱ ὁμάδες τῆς βάσης ἀναλαμβάνουν ὑπεύθυνα καθορισμένες στή- λες τῆς ἐφημερίδος), β) ἀνοίγοντας πλατεῖα τὶς στήλες της στοὺς ἀναγνώστες καὶ προκαλώντας τὴ συμμετοχὴ τους (ὄχι μόνον δημο- σιεύοντας τὶς συνεισφορὰς τους καὶ τὰ γράμματα ἀλλὰ ὀργανώνον- τας συστηματικὰ συνεντεύξεις κ.λ.π.).

3ον — Νὰ ἐξηγήσει παντοῦ καὶ μὲ ὅλα τὰ μέσα (συγκεντρώ- σεις, ἐφημερίδα, προκηρύξεις ἀργότερα μπροσοῦρες κλπ.) τὴ βα- θεῖα καὶ καθολικὴ ἔννοια τῆς δράσης τῶν φοιτητῶν καὶ τῶν ἀντι- κειμένων της.

— Αὐτὸ σημαίνει τὴν ἀπαίτηση τῆς σ υ λ λ ο γ ρ ι κ ῆ ς δ ι - ε ὄ θ υ ν σ η ς, τὴν πάλιν ἐναντίον τῆς δ ι α ί ρ ε σ η ς δ ι ε υ θ υ ν ὄ ν τ ω ν — ἐ κ τ ε λ ε σ τ ῶ ν, ἐ ν α ν τ ῖ ο ν τ ῆ ς ἱ ε ρ α ρ χ ί α ς, τὴν ἐκρηξὴ τῆς δ η μ ι ο υ ρ γ ι - κ ῆ ς δ ρ α σ τ η ρ ι ὀ τ η τ α ς τ ῶ ν ν έ ω ν, τὴν αὐ- τ ο ο ρ γ ά ν ω σ ῆ τ ο υ ς. Ὅλα τὰ θέματα τῆς σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης μποροῦν καὶ πρέπει νὰ ἀναπτυχθοῦν μὲ ζωντανὸ τρόπο, στὸ φῶς τῆς πείρας τοῦ Μαΐου '68, ἀπ' αὐτὰ τὰ σημεία.

— Ἐκεῖνο ποὺ σημαίνει ἡ πάλιν ἐναντίον τῆς κ α π ι τ α λ ι - σ τ ι κ ο - γ ρ α φ ε ι ο κ ρ α τ ι κ ῆ ς κ ο σ λ τ ο ῦ ρ α ς, ποὺ πρέπει νὰ γίνει μιὰ ἐπίθεση ἐναντίον τῶν θεμελίων τοῦ συγχρόνου «πολιτισμοῦ»: Διαχωρισμὸς τῆς παραγωγικῆς ἐργασίας καὶ τῶν ἀνέσεων. Παραλογισμὸς τῆς καταναλωτικῆς κοινωνίας. Τὸ τερα-

τῶδες τῆς συγχρόνου ζωῆς. Ἐπακολουθήματα ἀπὸ τὸ καθολικὸ σχίσμα ἀνάμεσα στὴν χειρωνακτικὴ καὶ στὴν πνευματικὴ ἐργασία κλπ. Ὅλα αὐτὰ ὑποβόσκουν μέσα στὸν πληθυσμὸ, ἀλλὰ ἔξω ἀπὸ τὶς σφαῖρες τῶν «διανοουμένων» δὲν προσφέρονται καθαρὰ καὶ δὲν ἐκφράζονται.

4ον — Νὰ συμμετέχει καὶ νὰ σπρώχνει ὅσο τὸ δυνατὸν μακρότερα στὴν καταστροφή τοῦ ἀστικοῦ πανεπιστημίου καὶ στὴν μειωμύρφωσή του, ἔτσι ποὺ νὰ μπορέσει νὰ γίνῃ ἐστία τῆς ἀμφισβήτησης τῆς κατεστημένης ἀταξίας. Σ' αὐτὸ τὸ κύριο καθῆκον πρέπει νὰ προχωρήσει δίχως ἀνταπάτες καὶ δίχως δισταγμούς. Ἡ ἀντοδιεύθυνση τοῦ πανεπιστημίου ἔχει ἕναν χαρακτήρα παραδείγματος. Λίγο ἐνδιαφέρει πόσο σὲ μακρὰ προθεσμία θὰ παραμείνῃ ἐὰν τὸ κίνημα ὑποχωρήσῃ. Καὶ ὅταν ἀρχίσει πάλι αὐτὸ θὰ εἶναι ἐκ νέου μία βάση ξεκινήματος. Ἡ ἀντοδιεύθυνση τοῦ πανεπιστημίου μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ γίνῃ μία ἀθεράπευτη πληγὴ στὰ πλευρὰ τοῦ γραφειοκρατικοῦ συστήματος, ἕνας διαρκῆς καταλύτης στὰ μάτια τῶν ἐργαζομένων.

5ον — Νὰ κολλήσῃ στὸν τοῖχο τοὺς ἤδη κλονισμένους γραφειοκρατικοὺς καὶ πολιτικοὺς μηχανισμοὺς θέτοντάς τους ἀντιμέτωπους μὲ τὴν ἀντοδιεύθυνση. Κάθε φορὰ ποὺ κάποιος παρουσιάζεται σὰν «διευθύνων» ἢ «ἀντιπρόσωπος» πρέπει νὰ τοῦ θέτῃ αὐτὴ τὴν ἐρώτηση. Ἀπὸ ποῦ καὶ ἀπὸ ποιὸν ἔχετε ἀντλήσει αὐτὴ τὴν ἐξουσία; Μὲ ποιά μέσα τὴν ἔχετε ἐπιτύχει; Πῶς τὴν ἀσκεῖτε;

ΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ.

Δὲν εἶναι ἡ πρόθεσή μας νὰ γράψουμε ἐδῶ τὴν ἱστορίαν τῶν ἀγώνων τῶν τελευταίων ἐβδομάδων. Ἀλλὰ πρέπει νὰ σταθοῦμε στὴ σημασία ὀρισμένων στοιχείων ποὺ φαίνεται ὅτι δὲν ἔχει κατανοηθεῖ ἀπ' ὄλους καὶ τῆς ὁποίας ἡ σπουδαιότητα ξεπερνᾷ τὸ παρόν.

Ἡ κρίση πέρασε τέσσερεις σταθμοὺς ποὺ διακρίνονται καθαρὰ:

1ο — Ἀπὸ τὶς 3 ἕως τὶς 14 Μαΐου, τὸ φοιτητικὸ κίνημα μέχρι τότε περιορισμένο στὴν Ναντέρ, ξαπλώνεται ἀπότομα, κατακτᾷ τὸ σύνολο τῆς χώρας καὶ ἔσπερα ἀπὸ μάχες στοὺς δρόμους, τὴν νύκτα τῆς 11 Μαΐου καὶ τὴν διαδήλωση τῆς 13 ἀποκορυφοῦται μὲ τὴ γενικὴ κατάληψη τῶν πανεπιστημίων.

2ο — Ἀπὸ τὶς 15 ἕως τὶς 27 Μαΐου, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ Σύντ-

Ἄβιασιὸν (Νάντη) ἀθόρμητες ἀπεργίες μὲ καταλήψεις ἐργοστασίων ξεσπᾶν καὶ ἐπεκτείνονται ἀστραπιαία. Μόνον τὸ ἀπόγευμα τῆς 17, μετὰ τὴν ἀθόρμητη ἐξέγερση τοῦ Ρενὼ-Μπιγιαγκοῦρ, οἱ διευθύνσεις τῶν συνδικάτων πηδᾶν στὸ ἐν κινήσει τραῖνο καὶ κατορθώνουν νὰ πάρουν τὸν ἔλεγχο τοῦ κινήματος γιὰ νὰ καταλήξουν τελικὰ στὴν συμφωνία τῆς Γκρενέλ μὲ τὴν κυβέρνηση.

3ο — Ἀπὸ τὶς 28 ἕως τὶς 30 Μαΐου, μετὰ τὴν ἄγρια ἀπόρριψη ἀπὸ τοὺς ἐργάτες τῆς αἰσχροῦς συμφωνίας τῆς Γκρενέλ, διευθύνσεις τῶν συνδικάτων καὶ κόμματα τῆς «ἀριστερᾶς» προσπαθοῦν νὰ μεταθέσουν τὰ προβλήματα στὸ ἐπίπεδο τῶν «πολιτικῶν» κομπινῶν, ἐνῶ ἡ ἀποσύνθεση τοῦ κυβερνητικοῦ καὶ κρατικοῦ μηχανισμοῦ φτάνει στὸν κολοφῶνα του.

4ο — Ἀπὸ τὶς 31 Μαΐου, τὰ κυρίαρχα στρώματα ἀναλαμβάνουν τὸν ἔλεγχο, ὁ Ντεγκὼλ διαλύει τὴν ἐθνοσυνέλευση καὶ ἀπειλεῖ τοὺς ἀπεργούς. Κομμουνιστές, ὁμοσπονδιακοὶ καὶ ντεγκωλιστές εἶναι σύμφωνοι γιὰ νὰ παίξουν τὴν ἐκλογικὴ φάρσα, ἐνῶ οἱ συνδικαλιστικὲς διευθύνσεις ἀποσύρουν τὶς γενικὲς «ἀπαιτήσεις» τους ἀπὸ τὶς διαπραγματεύσεις καὶ τείνουν νὰ καταλήξουν ὅσο γίνεται πιὸ γοργὰ σὲ συμφωνίες κατὰ κλάδους. Ἡ ἀστυνομία ἐπιχειρεῖ τὴν ἀνακατάληψη τῶν ἐργοστασίων ἀρχίζοντας ἀπὸ τὶς δημόσιες ὑπηρεσίες.

Ὁ πρῶτος σταθμὸς τῆς κρίσης δεσπόζεται ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τὸ φοιτητικὸ κίνημα. Δίχως νὰ ξανάρθουμε στὴ σημασία του, εἶναι ἀναγκαῖο νὰ ὑποσημειώσουμε τοὺς λόγους τῆς ἐξαιρετικῆς ἀποτελεσματικότητάς του.

Αὐτοὶ κατ' ἀρχὴν βρίσκονται στὸ ριζοσπαστικὸ περιεχόμενον τῶν πολιτικῶν του ἀντικειμένων. Ἐνῶ, ἀπὸ χρόνια, ὁ φοιτητικὸς συνδικαλισμὸς καὶ τὰ κόμματα τῆς «ἀριστερᾶς» ἐπαιτοῦσαν μερικὲς πεντάρες, οἱ φοιτητὲς τῆς Ναντέρ πρῶτα, ὅλη ἡ χώρα κατόπι, θέσανε τὸ ζήτημα: Ποιὸς εἶναι ὁ κύριος στὸ Πανεπιστήμιον καὶ τί εἶναι τὸ Πανεπιστήμιον; Ἀπαντήσανε σ' αὐτό. Θέλουμε νὰ εἶμαστε οἱ κύριοι καὶ γιὰ νὰ τὸ κάνουμε ἄλλο πράγμα ἀπ' αὐτὸ ποὺ εἶναι. Ἐνῶ θρηνοῦσαν γιὰ χρόνια πάνω στὸ μικρὸ ποσοστὸ τῶν παιδιῶν τῶν ἐργατῶν αἰτᾶ πανεπιστήμια — σὰν ἐὰν στὶς χῶρες ποὺ αὐτὸ τὸ ποσοστὸ εἶναι πολὺ μεγαλύτερον, τὸ πανεπιστήμιον καὶ ἡ κοινωνία ἔχουν ἀλλάξει χαρακτῆρα — ἀνοίξανε τώρα τὸ πανεπιστήμιον στὸν ἐργατικὸν πληθυσμόν. Ἐνῶ γιὰ χρόνια ζητοῦσαν περισσότερους δασκάλους, αὐτοὶ θέσανε τὸ ζήτημα αὐτῶν τῶν ἰδίων τῶν σχέσεων ἐκπαιδεύοντες - φοιτῶντες. Προσβάλανε ἔτσι τὶς ἱεραρχο-

γραφειοκρατικές διαρθρώσεις της κοινωνίας εκεί ακριβώς που αυτές φαίνονται οι πιο καλά θεμελιωμένες για την κοινή γνώμη, εκεί όπου το σόφισμα, ή γνώση δίνει δικαίωμα στην έξουσία (και ή έξουσία κατέχει από όρισμό τη γνώση) φαίνεται απρόβλητο. 'Αλλά εάν οι πρωτοετείς φοιτητές μπορούσαν να έχουν έγκυρη γνώμη πάνω στα προγράμματα και στις μεθόδους της εργασίας τόσο όσο και διάσημοι καθηγητές, με ποιό δικαιολογητικό θα τολμούσαν να αρνηθούν στους εργαζόμενους μιας επιχείρησης την διεύθυνση μιας εργασίας που την ξέρον καλύτερα από καθέναν ή στα μέλη ενός συνδικάτου την διεύθυνση των αγώνων που δεν άφορούν παρά αυτούς. (Και είναι αυτό που έξηγει πολύ περισσότερο από την παρουσία αντισταλινικών αγωνιστών στο φοιτητικό κίνημα, τη βρωμιά και το μίσος που από την πρώτη μέρα εκδηλώσανε εναντίον του τού Κ.Κ. και ή Γ.Σ.Ε. Αισθάνθηκαν άμέσως ότι εκείνο που τίθεται σε κίνδυνο ήταν ή ίδια τους γραφειοκρατική φύση). 'Από χρόνια δειλά προτείνανε έναν «συγχρονισμό» (με την καπιταλιστικογραφειοκρατική έννοια) των προγραμμάτων. Οί φοιτητές προσβάλλανε την ουσία και το περιεχόμενο της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και καταγγείλανε με την πράξη την άπατη μιας οδότερης επιστήμης.

Ταυτοχρόνως, αυτό το ριζοσπαστικό περιεχόμενο δεν εμφανίστηκε με τις λέξεις αλλά με τις πράξεις, με τις μέθοδες της αποτελεσματικής πάλης. Ξεκρόνοντας σύντομα με όλες τις «κατά παράδοση δοκιμασμένες» μέθοδες φλυαρίες, διαπραγματεύσεις, πιέσεις, άνεθοκατεβάσματα στα συνδικάτα και τις άπατηλές «κατακτήσεις» τους, οί φοιτητές πέρασαν στην άμεση δράση, ξέροντας να επιλέγουν κάθε φορά το πιο ενοϊκό έδαφος.

Τέλος ό μη γραφειοκρατικός και μη παραδοσιακός χαρακτήρας της οργάνωσης του κινήματος έπαιξε ένα σημαντικό ρόλο. Συλλογικές αποφάσεις, συμμετοχή όλων στην εκτέλεσή τους, εξαφάνιση των πολιτικών απαγορεύσεων και όπνοιων, άρχηγοί βγαλμένοι μέσα από την ίδια τη δράση.

'Αλλά πρέπει ακόμα να ποΰμε έδω ότι ή αποτελεσματικότητα του κινήματος στα τρία επίπεδα που περιγράψαμε, ήταν ταυτοχρόνως συνδεδεμένη με τις σ υ γ κ ρ ι μ μ έ ν ε ς σ υ ν θ ή κ ε ς που είχε ξεκινήσει και που σ' αυτές κρατήθηκε μέχρι τη στιγμή της κατάληψης των πανεπιστημίων. Λοιπόν ή αδυναμία του στους επόμενους σταθμούς, ήταν ή απόπειρά του να μεταθέσει έτσι όπως ήταν τα αντικείμενα και τις μορφές της δράσης και της οργάνωσης

ποῦ τόσο εἶχαν ἐπιτύχει στὸ δικό τους ἔδαφος, στὸ ἐπίπεδο τοῦ συνόλου τῆς κοινωνίας καὶ στὸ σύνολο τῶν προβλημάτων. Αὐτὴ ἢ ἀπόπειρα δὲν μποροῦσε παρὰ νὰ ἀποτύχει καὶ ὀδήγησε τὸ κίνημα στὸν κίνδυνο, σχεδὸν τῆς ἀπομόνωσης καὶ τῆς ἐπιταχυνόμενης περιστροφῆς γύρω ἀπὸ τὸν ἑαυτό του. Δὲν θέλουμε νὰ ποῦμε ὅτι αὐτὲς οἱ ιδέες δὲν ἔχουν ἀξία παρὰ γιὰ τὸ πανεπιστημιακὸ περιβάλλον (ἢ γιὰ τὸ ἐσωτερικὸ ἐνὸς ὁποιουδήποτε ὁργανωμένου περιβάλλοντος). Ἄλλὰ ὅτι αὐτὲς δὲν μποροῦν νὰ μεταφερθοῦν μηχανικὰ ἀλλοῦ, δίχως ἢ σημασία τους νὰ μὴν ἀντιστραφεῖ σχεδὸν στὸ σύνολό της. Γιὰ νὰ μεταφέρουμε μὲ γόνιμο τρόπο, πρέπει νὰ σκεφτοῦμε. Διαφορετικὰ δὲν ἐπαναλαμβάνουμε παρὰ τὴ γραφειοκρατικὴ σκέψη, ποῦ μοιραία ὀδηγεῖ στὴν ἄρνηση τῆς σκέψης. Ἐκεῖνο ποῦ ἔκανε δυνατὲς καὶ ἀκόμα σήμερα τροφοδοτεῖ, τὶς ἀπόπειρες τῆς μηχανικῆς μεταφορᾶς, εἶναι μίᾳ ψευδῆς εἰκόνα τῆς κοινωνικῆς πραγματικότητας, μίᾳ ἔλλειψη κατανόησης τοῦ συγχρόνου καπιταλισμοῦ μέσα στὸν ὁποῖον ἡ ἐργατικὴ μυθολογία παίζει ἕναν δεσπότην ρόλο. Τὸ φοιτητικὸ κίνημα δρᾷ, σχεδὸν συνεχῶς, σὰν ἔαν ἡ ἐργατικὴ τάξη νὰ μὴν ἦταν παρὰ μίᾳ τεράστια ἐπαναστατικῆς πυριδαποθήκη καὶ ὅτι τὸ μόνον πρόβλημα ἦταν νὰ βροῦνε τὸ κατάλληλο μέρος γιὰ νὰ τοποθετήσουν τὸ φωτῆρι.

Ὅτι δὲν ἦταν ἔτσι, ὁ δ ε ὑ τ ε ρ ο ς σ τ α θ μ ὸ ς τοῦ κινήματος θὰ ἔπρεπε νὰ τοὺς κάνει νὰ τὸ δοῦν ὅλοι ἀπὸ τὴν Δευτέρα 20 Μαΐου. Βέβαια κάτω ἀπὸ τὸ διαπαιδαγωγικὸ γεγονός τῶν φοιτητικῶν ἀγώνων, τὰ ἀπεργιακὰ κινήματα ξεσποῦν ἀυθόρμητα, τόσο στὸ Σόντ-Αβιασιὸν τῆς Νάντης — (15 Μαΐου), ὅσο καὶ στὸ Ρενώ καὶ στὴν ἐπαρχία καὶ στὸ Μπιγιανκούρ. Ἀπὸ αὐτὸ τὸ γεγονός οἱ συνδικαλιστικὲς διευθύνσεις καὶ κυρίως ἡ Γ.Σ.Ε. ἐξαναγκάζονται νὰ ἀλλάξουν προσανατολισμὸ 180° σὲ μερικὲς μέρες καὶ νὰ περάσουν ἀπὸ τὴν ἀνοιχτὰ ἐχθρική ἀντιμετώπιση τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος, ἀπὸ τὴ θέση τοῦ ἀκολούθου ἀπέναντι τοῦ ἀπεργιακοῦ κινήματος, στὴν «ὑποστήριξη» τοῦ πρώτου καὶ στὸ κλείσιμο στὸ κλονβί τοῦ δευτέρου. Ἔτσι κατορθώνουν νὰ ἐλέγχουν ἐντελῶς τὸ ἀπεργιακὸ κίνημα μέχρι τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμφωνίας τῆς Γκερνέλ. Ἄλλ' σ' αὐτὸν τὸν ἔλεγχο θὰ ἦταν ἀπελπιστικὰ ἀφελὲς νὰ ἰδοῦμε ἀποκλειστικὰ τὴ στάση τῶν συνδικαλιστικῶν διευθύνσεων — σὰν οἱ ἐργάτες νὰ μὴν ὑπῆρχαν. Ἐκεῖνο ποῦ πρέπει πρῶτα ἀπ' ὅλα καὶ πάνω ἀπ' ὅλα νὰ καταλάβουμε εἶναι ὅτι μίᾳ καὶ ξέσπασαν οἱ ἀπεργίες, ἡ στάση τῶν συνδικαλιστικῶν διευθύνσεων δὲν ἀσχολόησε καθόλου τὴν ἐργατικὴ βάση. Σὲ κανένα ἐργοστάσιο, σὲ

καμιά στιγμή, δὲν εἶδαμε τὸ ἀνάλογο ἔστω μὲ μιὰ ἡπιώτερη μορφή τῆς ριζοσπαστικῆς ἀμφισβητήσεως τῶν ἐγκατεστημένων σχέσεων ποὺ εἶδαμε ἀκόμα καὶ στοὺς ἀπὸ παράδοση πιὸ συντηρητικοὺς τομεῖς τοῦ πανεπιστημίου (Δίκαιον, Ἰατρικὴ κλπ.). Καμιά συζήτηση γιὰ τὶς παραγωγικὲς σχέσεις στὴν καπιταλιστικὴ ἐπιχείρηση, τῆς ἀλλοτριώσεως στὴν ἐργασία ὁποιοδήποτε καὶ ἂν εἶναι τὸ ἐπίπεδο τῶν μισθῶν τῆς διαίρεσης διενθονόντων — ἐκτελεστῶν ποὺ ὑπάρχει ἀνάμεσα στὰ στελέχη καὶ τοὺς ἐργάτες ἢ ἀνάμεσα στοὺς διενθονοῦντες καὶ στὴ βάση στὶς «ἐργατικὲς» ὁργανώσεις.

Εἶναι βασικὸ νὰ ποῦμε δυνατὰ καὶ ἤρεμα: τὸν Μάη τοῦ '68 στὴ Γαλλία τὸ βιομηχανικὸ προλεταριάτο δὲν ἦταν ἡ ἐπαναστατικὴ πρωτοπορεία τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ ἡ βραδυκίνητη ὀπισθοφυλακὴ. Ἐὰν τὸ φοιτητικὸ κίνημα κάλλαζε πραγματικὰ γιὰ νὰ φτάσει τὸν οὐρανό, ἐκεῖνο ποὺ κάρφωσε στὴ γῆ τὴν κοινωνία μὲ αὐτὴ τὴν ἐνκαιρία ἦταν ἡ στάση τοῦ προλεταριάτου, ἡ παθητικότητά του ἀπέναντι τῶν διενθονώσεων του καὶ τοῦ καθεστώτος, ἡ ἀδράνειά του, ἡ ἀδιαφορία του ἐν σχέσει μὲ τὸ κάθε τι ποὺ δὲν ἦταν οἰκονομικὴ διεκδίκηση. Ἐὰν τὸ ρολοὶ τῆς Ἱστορίας σταματοῦσε αὐτὴ τὴν ὥρα, θὰ ἔπρεπε νὰ ποῦμε ὅτι τὸν Μάη '68, τὸ στρώμα τὸ πιὸ συντηρητικὸ, τὸ πιὸ ἐξαπατημένον, τὸ πιὸ πιασμένον στὰ δίκτυα καὶ στὰ δολῶματα τοῦ σύγχρονου γραφειοκρατικοῦ καπιταλισμοῦ ἦταν ἡ ἐργατικὴ τάξη καὶ πιὸ ἰδιαίτερα ἡ φράξιά της ποὺ ἀκολουθεῖ τὸ Κ.Κ. καὶ τὴ Γ.Σ.Ε. Ὁ μόνος στόχος της ἦταν νὰ βελτιώσει τὴν κατάστασή της μέσα στὴν κοινωνία τῆς κατανάλωσης. Ἀκόμα αὐτὴ τὴ βελτίωση δὲν φαντάστηκε ὅτι θὰ μπορούσε νὰ τὴν πραγματοποιήσει μὲ μιὰ ἀυτόνομη δραστηριότητα. Οἱ ἐργάτες κατέβηκαν σὲ ἀπεργία, ἀλλὰ ἄφησαν στὶς παραδοσιακὲς ὁργανώσεις τὴ διεύθυνση, τὸν καθορισμὸ τῶν ἀντικειμένων, τὴν ἐκλογή τῶν μεθόδων δράσης. Ἐντελῶς φρεσικὰ αὐτὲς οἱ μέθοδοι, γίνανε μέθοδοι ἀδράκειας. Ὅταν θὰ γραφεῖ ἡ ἱστορία τῶν γεγονότων θὰ ἀνακαλύψουμε σ' αὐτὴν ἢ ἐκείνην τὴν ἐπιχείρηση, σ' αὐτὴν ἢ ἐκείνην τὴν ἐπαρχία, μιὰ προσπάθεια ἐνὸς ἐργατικοῦ τομέα νὰ προχωρήσει πιὸ πέρα. Ἀλλὰ ἡ ὀλοκληρωτικὴ κοινωνιολογικὴ εἰκόνα εἶναι καθαρὴ καὶ ὀρισμένη: οἱ ἐργάτες δὲν ἦταν ἐπίσης φρεσικῶς παρόντες. Δύο ἢ τρεῖς μέρες μετὰ τὴν ἐναρξὴ τῶν ἀπεργιῶν, ἡ κατάληψη τῶν ἐργοστασίων — τῆς ὁποίας ἡ ἐννοια ἔχει γρήγορα ἀλλάξει, οἱ γραφειοκράτες τῶν συνδικάτων τὸ ἔκαναν ἓνα μέσο διαχωρισμοῦ τῶν ἐργατῶν γιὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν μόλυνσή τους ἀπὸ τοὺς φοιτητὲς — γίνεται οὐσιαστικά, στὴ μεγάλη πλειοψηφία τῶν πε-

ριπτώσεων, κατάληψη από τὰ στελέχη καὶ τοὺς ἀγωνιστὲς τοῦ Κ.Κ. καὶ τῆς Γ.Σ.Ε.

Αὐτὴ ἡ εἰκόνα δὲν ἀλλάζει ἀπὸ τὸ γεγονός — πολὺ ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ μέλλον — ὅτι χιλιάδες νέοι ἐργάτες, σὰν ἄτομα ἐνώθησαν μὲ τοὺς φοιτητὲς καὶ κράτησαν μιὰ διαφορετικὴ στάση. Αὐτὴ δὲν ἀλλάζει ἐπίσης ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι οἱ ἐργάτες μαζικὰ ἀπέρριψαν τὶς συμφωνίες τῆς Γκρενὸλ, γιατί αὐτὲς ἦταν μιὰ καθαρὴ καὶ ἀπλὴ αἰσχροκέρδεια, στὸ οἰκονομικὸ πεδίο καὶ ἀπάτη. Οἱ ἐργάτες ξέρονν ἀκόμα νὰ κάνουν προσθέσεις καὶ ἀφαιρέσεις. Αὐτὴ ἡ στάση τους ἀντίθετα ἐπιβεβαιώνεται ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι οἱ πρῶτες ἀνακαταλήψεις τῶν ἐργοστασίων κλπ. ἀπὸ τὴν ἀστυνομία, ἀπὸ τὶς 31 Μαΐου δὲν συνάντησαν, παρὰ σπάνια ὁποιαδήποτε ἀντίσταση. Σὰν ἐπαναστάτες δὲν θὰ καταλήξουμε σὲ ἠθικὲς κρίσεις γιὰ τὴν στάση τῆς ἐργατικῆς τάξης, ἀκόμα λιγώτερο δὲν θὰ τὴν περάσουμε στὸ λογαριασμὸ κέρδη καὶ ζημιές καὶ μ' αὐτὸ νὰ κλείσουμε τὸ ζήτημα. Ἀλλὰ πρέπει νὰ καταλάβουμε. Πρέπει ριζικὰ νὰ καταδικάσουμε τὴν ἐργατικὴ μυθολογία ποὺ ἔχει παίξει καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ παίξει ἕναν ὀλέθριο ρόλο στὸ φοιτητικὸ κίνημα (καὶ στὶς ὀμαδοῦλες τῆς ἀριστερᾶς, ἀλλὰ αὐτὸ λίγο ἐνδιαφέρει). Ὅσο εἶναι ἀπαραίτητο νὰ συνεχίσουμε καὶ νὰ ἐμβαθύνουμε τὶς ἐπαφές ποὺ ἔχουν ἐγκατασταθεῖ μὲ τοὺς ἐργάτες, νὰ τὶς ἐπεκτείνουμε ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερο, νὰ προσπαθήσουμε νὰ δείξουμε στὸ σύνολο τῆς ἐργατικῆς τάξης τὴν βαθειὰ σημασία τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος — τόσο ἦταν καὶ μένει καταστρεπτικὸ σφάλμα νὰ πιστεύουμε ὅτι ἀρκοῦσε νὰ σπρώξουμε λίγο πιὸ δυνατὰ τὸ ἀμάξι γιὰ νὰ φέρουμε τὸ προλεταριάτο στὴν πλευρὰ τῆς ἐπανάστασης.

Πρέπει νὰ καταλάβουμε τί ἐπάρχει στὸ βάθος τῆς στάσης τοῦ προλεταριάτου. Ἡ προσκόλληση στὴ σύγχρονη καπιταλιστικὴ κοινωνία, ἡ ιδιωτικοποίηση ἢ ἄρνηση νὰ ἀντιμετωπίσει τὴν ἀνάληψη τοῦ φορτίου τῶν συλλογικῶν ὑποθέσεων, τὸ τρέξιμο στὴν κατανάλωση, μένονν οἱ δεσπότες παράγοντες. Σ' αὐτὰ ἀνταποκρίνονται, ὅπως τὸ ἀρνητικὸ στὸ θετικὸ, ἡ παραδοχὴ τῆς ἱεραρχίας — στὴν ἐπιχείρηση ἢ στὸς συνδικαλιστικοὺς καὶ πολιτικοὺς διευθύνοντες — ἢ παθητικότητα καὶ ἢ ἀδράνεια, ὁ περιορισμὸς τῶν διεκδικήσεων στὸ οἰκονομικὸ πεδίο. Γιὰ νὰ τὸ καταλάβουμε αὐτὸ πρέπει νὰ καταλάβουμε τί εἶναι ὁ σύγχρονος καπιταλισμὸς καὶ νὰ ξεπεράσουμε ἕναν νεκρὸ παραδοσιακὸ μαρξισμό ποὺ δεσπάζει ἀκόμα στὴ συνείδηση πολλῶν ζώντων.

Πρέπει ἐπίσης νὰ ξεπεράσουμε τὶς ἀπελπιστικὰ ἐπιλόλαιες πα-

ραδοσιακές αντιλήψεις για τή φύση τῆς «ἐργατικῆς» γραφειοκρατίας καὶ τὸ θεμέλιο τῆς ἐπιρροῆς τῆς στοὺς ἐργάτες. Ὅχι μόνον δὲν πρόκειται γιὰ «λάθη» καὶ «προδοσία» ἀπὸ τὸ μέρος τῶν «ἐργατῶν» γραφειοκρατῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν «ἐξαπατῶνται» καθόλου, ἐκτὸς ἀπὸ τεχνικὴ ἔννοια (μὲ τὴν ἔννοια ποὺ ὁ κρατικὸς μηχανισμὸς μπορεῖ νὰ κάνει μιὰ ἐσφαλμένη μανούβρα πάνω στὰ ἴδια του τὰ συμφέροντα) καὶ δὲν «προδίδουν» κανένα ἀλλὰ παίζουν τὸν δικό τους τὸ ρόλο μέσα στὸ σύστημα — ἀλλὰ εἶναι λάθος νὰ ἀποδόσουμε σ' αὐτὸ τὴν ἐπιρροή τους πάνω στὴν ἐργατικὴ τάξη. Βέβαια παίζουν τὸ ρόλο τους πάντα οἱ δεκαετίες τῆς σταλινικῆς ἀπάτης καὶ τρομοκρατίας καὶ ἀκόμα σήμερα ἡ δραστηριότητα τῆς ἀπάτης, τῆς μανούβρας καὶ τοῦ ἐκφοβισμοῦ τῶν μηχανισμῶν. Ἀλλὰ ἐὰν οἱ ἐργάτες εἶχαν δείξει τὸ δέκατο τῆς ἀυτόνομης δραστηριότητος ποὺ ἀναπτύξανε οἱ φοιτητές, οἱ γραφειοκρατικοὶ μηχανισμοὶ θὰ εἶχαν τιναχτεῖ στὸν ἀέρα. Αὐτὸ οἱ μηχανισμοὶ τὸ ξέρουν καὶ ἀπ' αὐτὸ ἐξηρεῖται ἡ στάση τους σ' ὅλη τὴ διάρκεια τῶν γεγονότων, ὁ ἔντονος φόβος ποὺ μέσα ἀπὸ τὶς μανούβρες, τὰ ψέμματα, τὶς συκοφαντίες, τὶς ἀντιφάσεις, τὶς καθημερινὲς μεταβολές, τὶς συνεχεῖς ἀκροβασίες κυριαρχοῦσε σ' αὐτοὺς καὶ τοὺς ὀδηγοῦσε στὴν ἐσπευσμένη ὑπογραφή τῶν συμφωνιῶν τῆς Γκρενέλ, κατόπι στὴν μετατόπιση μὲ ταχύτητα τῶν προβλημάτων στὸ ἀπατηλὸ ἐκλογικὸ ἔδαφος.

Γαυτοχρόνως — καὶ ἐδῶ διευκρινίζεται ἐπίσης τόσο ἡ στάση τῶν ἐργατῶν ὅσο καὶ ἡ σημερινὴ κατάσταση τῶν γραφειοκρατικῶν μηχανισμῶν, — ἡ ἐπιρροή τῶν «διευθύνσεων» πάνω στὴ βάση, ἔχει πολὺ περιοριστεῖ. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς κρίσης ὁ διευθύνων γραφειοκρατικὸς μηχανισμὸς, ἰδιαίτερα τοῦ Κ.Κ. καὶ τῆς Γ.Σ.Ε. ἀπεκάλυψε ἕναν ἄκαμπτο σκελετὸ ποὺ ἐπιζεῖ στὸν ἴδιο τὸν ἐαυτό του καὶ τοῦ ὁποῖου ἡ σχέση μὲ τοὺς ὁπαδοὺς του, ἔχει γίνει σχεδὸν καθαρὰ ἐκλογικὴ. Μέχρι τὴν Παρασκευὴ 24 Μαΐου συμπεριλαμβανομένης, οἱ διαδηλώσεις τοῦ Κ.Κ. — Γ.Σ.Ε. στὸ Παρίσι συγκεντρῶνανε τὸ πολὺ 50 ἕως 60 χιλιάδες ἄτομα — δηλ. τὸ δέκατο ἀπὸ τοὺς κομμουνιστὲς ἐκλογεῖς τῶν εἴκοσι ἐκλογικῶν περιοχῶν. Ἐνας στοὺς δέκα ἐκλογεῖς κομμουνιστῆς, μετακινεῖται γιὰ νὰ διαδηλώσει «εἰρηνικὰ» ὅταν ἡ χώρα ἦταν σὲ γενικὴ ἀπεργία καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἐξουσίας ἔχει ἀντικειμενικὰ τεθεῖ. Μόλις πολὺ λίγο μπορεῖ νὰ ἀλλάξει αὐτὴ ἡ ἐκτίμηση ἐξ αἰτίας τῆς πολὺ πιὸ πολυάριθμης διαδήλωσης τῆς 29 Μαΐου ὅπου πῆραν μέρος ἄνθρωποι ἀπὸ ὅλες τὶς περιοχὲς τοῦ Παρισιοῦ. Ἀλλὰ ποιὸς θὰ μποροῦσε νὰ ἰκανοποιηθεῖ νὰ ἀκούσει νὰ ἐπαναλαμβάνονται τὰ

συνθήματα τοῦ Κ.Κ. καὶ τῆς Γ.Σ.Ε., τῆ στιγμῆ ποδ ἡ σύγκριση καὶ ἡ ἀποσύνθεση τῆς ἐξουσίας εἶχε φτάσει στὰ ἄκρα; Τί εἶναι σήμερα τὸ Κ.Κ. καὶ ἡ Κ.Σ.Ε.; Ἔνας πολυάριθμος μηχανισμὸς ὑπαλλήλων τῶν πολιτικῶν καὶ συνδικαλιστικῶν «ὀργανώσεων» καὶ τῶν καπιταλιστικῶν θεσμῶν (βουλευτές, δήμαρχοι, δημοτικοὶ σύμβουλοι, ἀμετακίνητοι πολιτικοὶ καὶ συνδικαλιστές, προσωπικὸ τῶν ἐφημερίδων τοῦ κόμματος καὶ τῆς Γ.Σ.Ε., ὑπάλληλοι τῶν κομμουνιστικῶν δήμων) ἀκολουθούμενος ἀπὸ εὐρεία ἐκλογικὴ μάζα, πολιτικὴ καὶ συνδικαλιστικὴ, ἀδρανὴ καὶ παθητικὴ. Ὁ τύπος τῶν σχέσεων ποδ διατηρεῖται μ' αὐτὴ τὴν ἐκλογικὴ μάζα εἶναι τῆς ἴδιας φύσης μὲ τὴ σχέση τοῦ Ντεγκὼλ μὲ τοὺς ἐκλογεῖς του. Καὶ οἱ δυὸ ψηφίζουν τοὺς ἀρχηγούς τους, ὁ καθένας τὸν δικό του γιὰ νὰ «ἔχουν τὴν ἡσυχία» (στὴν πολιτικὴ ἢ στὶς διεκδικήσεις) γιὰ νὰ μὴν ἀπασχολοῦνται οἱ ἴδιοι μὲ τίς ὑποθέσεις τους.

Ἐκεῖνο ποδ ξεχωρίζει ἀκόμα τὸν γραφειοκρατικὸ μηχανισμὸ τῶν Κ.Κ. — Γ.Σ.Ε. ἀπὸ τὴν παραδοσιακὴ σοσιαλδημοκρατία, εἶναι κατ' ἀρχὴν οἱ μέθοδοι. Ἀντὶς ἀπὸ τὴν ὑπόγλυκη ρεφορμιστικὴ ὑποκρισία καὶ παρὰ τίς προσπάθειες μερικῶν Γκαρωντὶ ποδ θὰ θέλανε νὰ τὰ ἰδοῦνε νὰ τίς νίοθετεῖ, συνεχίζουν νὰ χρησιμοποιοῦν τὴν σκοφαντία, τὴν ἀστυνομικὴ προβοκάτσια (ἡ Γ.Σ.Ε. συμφωνοῦσε μὲ τίς δηλώσεις τοῦ Πομπιντοῦ γιὰ τοὺς «ξένους ταραχοποιούς», ἀπεργιακοὶ φρουροὶ τῆς Γ.Σ.Ε. στὴ Λυὼν παρέδωσαν στὴν ἀστυνομία τὸ βράδυ τῆς 24 Μαΐου φοιτητὲς τῆς Ναντέρ), τὴν φυσικὴ ἐπίθεση (ἀπεργιακοὶ φρουροὶ τῆς Γ.Σ.Ε. στὴ Μπιριανκοῦρ ἀπαγόρευαν τὴν εἴσοδο στὸ ἐργοστάσιο ἀντιπροσώπων τῆς GFDT). Ἐπίσης οἱ δηλώσεις τοῦ Ντεκάμπος στὴ Μόντ γιὰ τὴν ἐπιστροφή στὴν περίοδο 1944-46.

Ἀλλὰ ἡ διατήρηση τοῦ ὀλοκληρωτικοῦ σταλινικοῦ χαρακτῆρα ξανακόβεται ἀπὸ ἄλλα βαθειὰ χαρακτηριστικὰ τῆς παρούσας κατάστασης τοῦ Κ.Κ.Γ. Αἰχμάλωτος τοῦ παρελθόντος του, ὁ σταλινικὸς γραφειοκρατικὸς μηχανισμὸς εἶναι ἀνίκανος νὰ πραγματοποιήσῃ στὴ Γαλλία καθὼς σχεδὸν καὶ παντοῦ, τὴ στροφὴ ποδ θὰ τοῦ ἐπέτρεπε θεωρητικὰ νὰ παίξει ἕναν νέον ρόλο. Ὁχι, βέβαια ἕναν ἐπαναστατικὸ ρόλο, ἀλλὰ ἕναν ρόλο μεγάλης σύγχρονης ρεφορμιστικῆς γραφειοκρατίας τῆς ὁποίας ἔχει ἀνάγκη ἡ λειτουργία τοῦ γαλλικοῦ καπιταλισμοῦ καὶ ποδ καλοπροαίρετοι σύμβουλοι, σοφοὶ κοινωνιολόγοι καὶ ἔμπειροι τεχνικοὶ, ἀπὸ χρόνια τώρα τοῦ προτείνουν. Μπλοκαρισμένος στὴν ἴδια του τὴν ἐξέλιξη ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ του προέλευση καὶ τὸ ρωσικὸ του χρωμᾶ, ποδ δὲν τὰ ἔχει ξεπεράσει —

ἀλλὰ ποὺ καὶ τὰ δυὸ ἔχουν γίνεαι ἕνας πολὺ βαρὺς σταυρὸς γιὰ τοὺς ὄμους του — μπλοκάρει ταυτοχρόνως τὴν «ὀμαλὴ» λειτουργία τοῦ γαλλικοῦ καπιταλισμοῦ. Γιὰ νὰ διατηρήσει τὴ συνοχὴ του καὶ τὴν εἰδικότητα πρέπει νὰ διατηροῖ σὰν τελικὸ σκοπὸ τὴν «κατάληψη τῆς ἐξουσίας» — γιὰ τὶς κορυφές τοῦ μηχανισμοῦ ἐλπίδα ἀνόδου στὴ θέση κυριάρχου στρώματος στὴν κοινωνία, γιὰ τὴ βάση τους ἀσαφῆς ἰδέα «περάσματος στὸ σοσιαλισμὸ» ποὺ κρατάει τὴν πίστη της, τὴν κάνει νὰ καταπίνει τὰ φάρμακα καὶ τῆς δίνει καλὴ συνείδηση. Ἄλλὰ ταυτοχρόνως ἐντελῶς ξέρεαι ὅτι αὐτὸς ὁ σκοπὸς δὲν εἶναι πραγματοποιήσιμος ἔξω ἀπὸ ἕναν παγκόσμιον πόλεμον. «Ἐπαναστατικὸ» καὶ «ρεφορμιστικὸ» σιὰ λόγια δὲν εἶναι στὴν πραγματικότητα ο ὅ τ ε τὸ ἕνα ο ὅ τ ε τὸ ἄλλο καὶ μὲ δυσκολία καταλήγει νὰ κρυφτεῖ κάτω ἀπὸ τὴν ἀξιοθρήνητη θεωρία τῶν πολλαπλῶν ὁδῶν ποὺ ὀδηγοῦν στὸ σοσιαλισμὸ. Μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἀντίφασιν ἀντιπαλεύει. Γι' αὐτοὺς τοὺς λόγους ἀνίκανο νὰ διαλυθεῖ μέσα στὸ «ρεφορμισμὸ», τριπλάσια πιὸ ἀπατηλὸ ἀπ' αὐτὸν τῆς SFIO — ποὺ κι αὐτῆς ἢ ὑπαρξὴ γίνεται ἀκριβῶς πιὸ ἀπατηλὴ — μένει ἀπαράδεκτο ἀπ' αὐτὴν ποὺ φοβᾶται ὅτι θὰ καταφαγωθεῖ. ἀπ' αὐτὸ καὶ δὲν μπορεῖ ἀκόμα νὰ σχηματίσει μ' αὐτὴν μιὰ συμμαχία μὲ διάρκεια. Ἀποτέλεσμα τοῦ ἀρχαϊσμοῦ πολλῶν ὄψεων τῆς γαλλικῆς ζωῆς καὶ αἰτία μὲ τὴ σειρά του τῆς διαιώνισῆς τους, ἀπίστευτα τερατῶδες κατάλοιπο τοῦ ρωσικοῦ παρελθόντος μέσα στὸ γαλλικὸ παρόν, δὲν θὰ ἀνατιναχτεῖ πιθανῶς παρὰ ταυτόχρονα καὶ ἀπὸ τὸ ἴδιον τὸ κίνημα ποὺ θὰ ἀνατιναχτεῖ ὁ γαλλικὸς καπιταλισμός.

Ἄλλὰ τὰ σημερινὰ γεγονότα τὸ θέτουν σὲ μιὰ σκληρὴ δοκιμασία. Τοῦ συμβαίνει γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ἱστορία του, ἐκεῖνο ποὺ ἔκανε τὰ πάντα — συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς δολοφονίας — γιὰ νὰ ἀποφύγει: Τὸ περικυκλώνουν ἀπὸ τὰ ἀριστερὰ σημαντικὰ κινήματα, οἱ φοιτητὲς ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος κι ἀκόμα ἢ GFDT στὸ ζήτημα τῆς αὐτοδιεύθυνσης ἀπὸ τὸ ἄλλο. Κατόπι βρῖσκεται σκληρὰ σφηνωμένον ἀνάμεσα στὴν ὀξύτητα τῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς κρίσης — ποὺ ἔχει ἀντικειμενικὰ θέσει τὸ ζήτημα τῆς ἐξουσίας — καὶ τὴν ἀνικανότητά του νὰ ἔχει ἕναν ὁ π ο ι ο δ ἢ π ο τ ε πολιτικὸ σκοπὸ. Τὸ ἔχουμε ἤδη ἀποδείξει, τὸ Κ.Κ.Γ. σήμερον δὲν θέλει καὶ δὲν μπορεῖ τίποτε νὰ θέλει ἀπὸ τὴν ἐξουσία. Ξέρεαι ὅτι δὲν θὰ γίνεαι δεκτὸ σὲ μιὰ κυβέρνησιν «λαϊκοῦ μετώπου» παρὰ ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ κάνει τὰ ἔξοδα τῆς ἐπιχείρησιν (νὰ ἀναλάβει τὴ φθορὰ τῆς κυβέρνησιν δίχως εἰσοδο σὲ ὑπουργεῖα ποὺ θὰ τοῦ ἐπέ-

τρεπαν να βάλλει χέρι στον κρατικό μηχανισμό). Διαφορετική κατάληψη της εξουσίας δεν είναι κατανοητή παρά μέσω ενός εμφύλιου πολέμου που γρήγορα θα εκφυλίζονταν στον τρίτο παγκόσμιο πόλεμο. Σ' αυτό το δρόμο συναντά το απόλυτο ΒΕΤΟ της Μόσχας.

Δεν μπορεί λοιπόν παρά να μανουβράρει, κάνει πως θέλει μια «λαϊκή κυβέρνηση» και προ παντός φοβάται μήπως αυτή πραγματοποιηθεί, εδχεται (και είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί ή εϋχή του) στην περίπτωση εκλογικής νίκης, να το προδώσει ή 'Ομοσπονδία και να σχηματίσει μια κυβέρνηση «κεντρο-αριστερά». 'Η γραμμή του περιορίζεται σ' αυτό: να χάσει όσο το δυνατόν ολιγώτερα φτερά ή να κερδίσει μερικά. Και είναι πράγματι πιθανόν σε μια γενική επαναπολιτικοποίηση που θα προκαλούσαν τα γεγονότα, να κατορθώσει να αντισταθμίσει, κερδίζοντας ακόμη μια νέα πελατεία μέχρι τώρα άπολιτική ή μικροαστική εκείνο που θα χάσει σε νέους εργάτες, φοιτητές και διανοούμενους. 'Αλλά αυτή ή κατάσταση κάνει τον σταλινικό μηχανισμό του Κ.Κ.Γ. συγχρόνως πιο σκληρό και πιο εϋλίγιστο από ότι ήταν. Προ παντός αυτή τον θέτει του λοιπού σε άμυντική θέση.

Αυτή εξηγεί τόσο τη βιασύνη του Κ.Κ. να κάνει τα πάντα για να επαναφερθεί ή τάξη όσο και το ρόλο της Γ.Σ.Ε. στην άπιστευτη αίσχροκέρδεια των συμφωνιών της Γκρενέλ. Ποτέ ή προθυμία των συνδικαλιστών γραφειοκρατών να πουλήσουν το μαζικό κίνημα αντί πινακίου σάπιας φακής δεν είχε φτάσει σε τέτοιο σημείο. 'Ο Μπενουά Φρασόν βανκαλιζόταν στο ράδιο για το γεγονός ότι υπήρχαν τρεις φορές περισσότεροι άπεργοι από τον 'Ιούνιο του '36. Λοιπόν το '36 οι άπεργοι είχαν επιτύχει άμέσως την εβδομάδα των 40 ωρών, δύο εβδομάδες άδεια με άποδοχές, σημαντικά συνδικαλιστικά δικαιώματα και μια οϋσιαστική αύξηση των πραγματικών μισθών — όλα αυτά τα έκτιμοϋσε ο 'Αλφρέντ Σωβδ ότι ίσοδυναμοϋν με μία αύξηση 35-40% των πραγματικών μισθών. Κανένα ψέμα, κανένα σόφισμα του Σεγκδ δεν θα μπορέσει να κάνει να λησμονηθεί ότι τον Μάη του '68 παρουσιάστηκε μπροστά στους εργαζόμενους για να τους κάνει να δεχτοϋν καθαρές και άπλες υποσχέσεις, σε όλα τα άλλα σημεία των διαπραγματεύσεων και σχετικά με την αύξηση του SMIC που δεν άφορά συμπεριλαμβανομένων και των άγροτικών εργατών παρά 7% περίπου των μισθών, μία «αύξηση» των μισθών στην πραγματικότητα άρνητική. Το 10% στις συμφωνίες δεν είναι στην πραγματικότητα παρά 7,75% (άφοϋ τα 7% έφαρ-

μόζονται στα τρία τέταρτα του χρόνου και το 10% μόνον στο τελευταίο τέταρτο). Λοιπόν, κάθε χρόνο, δίχως απεργία το ποσοστό των μισθών αυξάνει στη Γαλλία 6% κατά μέσον όρον σύμφωνα με τις επίσημες στατιστικές — και τα πραγματικά κέρδη 7%. Έχουμε κάνει λοιπόν μια γενική απεργία δεκαπέντε ημερών για να επιτύχουμε ένα όφελος 1 ή 2%; Ούτε ακόμα αυτό. Γιατί οι 15 ημέρες της απεργίας που δεν πληρώθηκαν φτάνουν στο 4% του ετήσιου μισθοῦ. Δίχως να μιλήσουμε για την αύξηση της εισφορᾶς στις κοινωνικές ασφάλισεις κλπ. Δίχως να μιλήσουμε ακόμα για την ύψωση των τιμῶν στην όποιαν θα προσφέρουν οι εργοδότες με το πρόσχημα τῆς φανταστικῆς αύξησης των μισθῶν. Δίχως προ πάντος να μιλήσουμε για την αύξηση τῆς «παραγωγικότητος» δηλαδή τῆς επιτάχυνσης των ρυθμῶν, των οποίων διακηρύσσεται ἤδη ἀνάγκη και για την όποιαν ὁ Σεγκὸ δὲν εἶπε λέξη σ' ὄλο το διάστημα τῆς απεργίας.

Γιὰ νὰ ἐκτιμήσουμε ἀκριβῶς συγχρόνως τὴν ἀντικειμενικὴ κατάσταση, τὸ ἀλόγιστο, τὴν ἀσυναρτησία καὶ τὸν φόβο τῶν «διευθυνόντων» καπιταλιστῶν καὶ συνδικαλιστῶν καὶ τέλος τὸν παραλογισμό τῶν παραδοσιακῶν ἀναλύσεων πρέπει νὰ σταθοῦμε σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο. Ὁ γαλλικὸς καπιταλισμὸς θὰ μ π ο ρ ο ῦ σ ε , μ π ο ρ ε ῖ οἰκονομικὰ νὰ παραχωρήσει μιὰ πραγματικὴ αύξηση τῆς πραγματικῆς ἀγοραστικῆς δέναμης τῶν μισθῶν 5-10% πέραν ἀπὸ ἐκεῖνο πὸν μὲ κάθε τρόπο εἶχε παραχωρήσει τὸ 1968. Ὅχι μόνον μπορεῖ ἀλλὰ θὰ ἔπρεπε. Αὐτὸ δὲν θὰ τοῦ ἔκανε παρὰ καλὸ πέρνοντάς το συνολικὰ (οἱ περιθωριακὲς ἐπιχειρήσεις παραμερίζονται), γιατί ἡ γαλλικὴ βιομηχανία ἐργάζεται ἀπὸ χρόνια κάτω ἀπὸ τὴ φυσικὴ καὶ ἀνθρώπινη ἰκανότητά της. Αὐτὴ θὰ μπορούσε εὐκολὰ νὰ παράγει, δίχως ἄλλα ἔξοδα ἐκτὸς ἀπ' αὐτὰ τῶν πρώτων ὀλῶν (μικρὸ μέρος τῆς τελικῆς ἀξίας τῶν προϊόντων) 5-10% ἐπι πλέον. Αὐτὸ εἶναι ἀκόμα περισσότερο ἀληθινὸ γιὰ τοὺς κλάδους πὸν θὰ ἦταν οἱ πρώτοι πὸν θὰ ὀφελούνταν ἀπὸ μιὰ αύξηση τῶν μισθῶν: Βιομηχανίες καταναλωτικῶν ἀγαθῶν καὶ οἰκοδομικὲς γιὰ τὶς ὁποῖες οἱ ἀχρησιμοποίητες ἀπὸ χρόνια ἰκανότητες εἶναι περισσότερο σημαντικὲς παρὰ γιὰ τὴν ἄλλη βιομηχανία. Ἐὰν ὑπολογίσουμε γιὰ μιὰ ἀκόμα φορὰ, τὴν ὀμαλή, κανονικὴ αύξηση τῶν μισθῶν κάθε χρόνο, ὑπῆρχε λοιπὸν ἡ ἀντικειμενικὴ βάση ἐνὸς συμβιβασμοῦ πάνω σὲ μιὰ ὀνομαστικὴ αύξηση τῶν μισθῶν 15%. Αὐτὸ δὲν θὰ σ υ ν ε π ἤ γ ε τ ο κ α μ ι ἄ ἀ ν α κ α τ α ν ο μ ἦ τ ο ῦ ἐ θ ν ι κ ο ῦ ε ἰ σ ο δ ῆ μ α τ ο ς . Ἰδεωδῶς μὲ μιὰ «καλὴ»

ρεφορμιστική γραφειοκρατία — ποὺ δὲν θὰ εἶχε ὅπως αὐτὴ τῆς Γ.Σ.Ε. πρὸ παντὸς φόβου — τὸ προλεταριάτο θὰ μπορούσε νὰ τὸ εἶχε ἐπιτύχει καὶ στὴ σημερινή του κατάσταση, θὰ ἦταν πιθανῶς ἱκανοποιημένο. Ἐὰν αὐτὸ δὲν ἔγινε, δὲν ὀφείλεται σὲ οικονομικοὺς λόγους. Ὀφείλεται στὴν ἀδυναμία τῶν διαφόρων φραξιῶν τῆς μπορζουαζίας καὶ τῆς γραφειοκρατίας νὰ φτάσουν ἢ κάθε μιὰ γιὰ τὸν ἑαυτὸ της καὶ ὅλες μαζὶ σὲ μιὰ «λογικὴ» συμφωνία ἀπὸ τὴν ἀποψη τῶν συμφερόντων τους. Ἡ μαζικὴ ἀπόρριψη ἀπὸ τοὺς ἐργαζομένους τῶν συμφωνιῶν τῆς Γκρενέλ — ποὺ θὰ ἐξαναγκάσει ἀκριβῶς τὸν γαλλικὸ καπιταλισμὸ νὰ συμπεριφερθεῖ μὲ τρόπο λιγώτερο παράλογο, παραχωρώντας μερικὲς πραγματικὲς ἀυξήσεις — ἀνοιξε τὸν ἐπιτόμο τῆς κρίσης. Αὐτὴ ἐδῶ στὴν βραχύτητά της ἔκανε νὰ ἰδοῦμε τὸ ἀπόλυτο πολιτικὸ κενὸ τῆς γαλλικῆς κοινωνίας καὶ δημιουργεῖ ἓνα πρωτότυπο ἱστορικὸ φαινόμενο: ἓναν δσαδισμό μὴ-ἐξουσίας. Ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος ἡ κυβέρνησις καὶ τὸ κόμμα τῆς ἐξουσίας στὸν κολοφῶνα τῆς ἀποσύνθεσης, κρεμασμένα ἐντελῶς στὸν ἀέρα, δίχως ἄλλο στήριγμα παρὰ τὴν πίστιν τους στὴν πνοὴ ἑνὸς ἀνθρώπου 78 χρονῶν. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος οἱ πανουργίαι καὶ οἱ μανοῦβρες τῶν «ἡγετῶν τῆς ἀριστερᾶς» ἀνικάνων ἀκόμα μέσα σ' αὐτὲς τὶς περιστάσεις νὰ προτείνουν τίποτε ἄλλο ἀπὸ κυβερνητικοὺς συνδυασμοὺς καὶ ἀκόμα νὰ παρουσιαστοῦν σὰν «ἐνωμένοι». Ὅρος αὐτοῦ τοῦ κενοῦ: ἡ καθολικὴ πολιτικὴ ἀδράνεια τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν μισθωτῶν οἱ ὅποιοι συνεχίζουν τὴν πιὸ μεγάλη ἀπεργία ἀπὸ ὅσες ἔχουμε γνωρίσει στὴν ἱστορία σ' ὅλες τὶς χῶρες, σὰν μιὰ ἀπλὴ ἀπεργία διεκδικήσεων, ἀρνούμενοι νὰ ἰδοῦν ὅτι μιὰ ἀπεργία μιᾶς τέτοιας ἔκτασης θέτει τὸ ζήτημα τῆς ἐξουσίας τὴν ὀργάνωσιν καὶ ἀκόμα τὴν ἐπιβίωσιν τῆς κοινωνίας καὶ ὅτι αὐτὴ δὲν μπορούσε νὰ συνεχιστεῖ παρὰ ἂν γίνονταν μιὰ ἀπεργία γιὰ τὴ διεύθυνσιν τῆς κοινωνίας — καὶ περιοριζόμενοι στὴν ἀσθενῆ ὑποστήριξιν τοῦ ἀορίστου συνθήματος τῆς «λαϊκῆς κυβέρνησις» δηλαδὴ ἀναθέτουν τὴν ὑπόθεσίν τους στὰ χέρια τῶν γραφειοκρατῶν τῆς «ἀριστερᾶς».

Γι' αὐτοὺς ὅπως καὶ γιὰ τοὺς κυβερνητικοὺς «ἀντιπάλους» τους δὲν ὑπῆρχε παρὰ μιὰ φροντίδα: ἡ ὅσο τὸ δυνατόν πιὸ γρήγορα ἐπιστροφή στὴν «ὀμαλότητα». Ὁ στρατηγὸς κάνει τὴν παρουσίαν του μὲ τὴ δῆλωσίν του τῆς 31 Μαΐου, δείχνει τὴν πόρταν τῆς ἐξόδου καὶ μ' αὐτὸ ἀνοίγεται ὁ ἐπιτόμος τῆς κρίσης. Πίσω ἀπὸ τὴν ἀπειλητικὴν ρητορίαν, τοὺς ὑπόσχεται νὰ τοὺς ἀφίσει νὰ ξαναρχίσουν τὸ παιγνίδι ποὺ εἶναι δικό τους: τὶς ἐκλογὰς. Ἀπ'

αυτό ή ανακούφιση (τόσο καλά την περιγράφει ο ανταποκριτής της Μόντι) της «άριστεράς» ύστερα από τον λόγο του Ντεγκώλ. Η ένοχη είναι καθολική, από τον Πομπιντού στον Βαλντέκ Ροσέ περνώντας από τον Μιττεράν και τον Μολλέ για να μεταφέρουν τα προβλήματα όσο το δυνατόν πιο γρήγορα στο ψεύτικο έδαφος, όπου ξέρουν πολύ καλά ότι σ' αυτό δεν θα μπορέσουν ούτε να λυθούν, ούτε ακόμα να τεθούν, στο έδαφος του κοινοβουλευτισμού.

Εύθως κατόπι είναι ή διάσπορά των «σταθερών και δοκιμασμένων διευθύνσεων» της εργατικής τάξης. Αύτη ή «άτράνταχτη μεγάλη δύναμη» που είναι ή Γ.Σ.Ε. όπως λέει ο Σεγκό αφήνει να επανακαταληφθούν τα εργοστάσια από την αστυνομία, δίχως να κλονιστεί, το ένα ύστερα από το άλλο. Οι κεντρικές συνδικαλιστικές οργανώσεις αποσύρουν τους «όρους» της άκρωσης των διαταγών γιατί, όπως εξηγεί δίχως να γελάει στο ράδιο ο Σεγκό στις 31 Μαΐου, ο Πομπιντού τον έβεβαίωσε ότι αυτό το ζήτημα είναι της αρμοδιότητας της Έθνικής Συνελεύσεως και όντας αυτή διαλυμένη δεν μπορεί πλέον να συζητήσει — αλλά ή προσεχής θα συζητήσει δίχως αμφιβολία... 'Ο Εγγένειος Ντεσκάμπ θα κάνει τους ύποψηφίους βουλευτές να αναλάβουν την ύποχρέωση σ' αυτό το ζήτημα (που στο διάολο ήταν το 1956, όταν το δημοκρατικό μέτωπο, ήρθε στην έξουσία με τή ρητή ύπόσχεση να σταματήσει τον πόλεμο της Άλγερίας, κι' αυτό του έδωσε μεγαλύτερη ένταση;)

'Απότομα, ή μικροαστική έθνικιστική και αντιδραστική Γαλλία — της όποιας την ύπαρξη όρισμένοι είχαν ξεχάσει στις προηγούμενες εβδομάδες — αναπνέει, ξαναβρίσκει τον έαντό της και ξαναεμφανίζεται στα 'Ηλύσια Πεδία.

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Δεν πρέπει να θαναλιζόμαστε για τις εβδομάδες που έρχονται. Αύτες θα δεσπόζονται από το τέλος των απεργιών, την έκλογική και κοινοβουλευτική κωμωδία και ακόμα από τις διακοπές. Και ό κίνδυνος δεν έχει καθόλου αποκλειστεί, όταν μέσα στην άμπωτη, ή κυβέρνηση προσπαθεί να διαλύσει το φοιτητικό κίνημα και ακόμα να επανακαταλάβει τις σχολές. Έναντίον αυτού του κινδύνου το φοιτητικό κίνημα δεν μπορεί να προφυλαχτεί παρά όργανωμένο όσο το δυνατόν πιο γρήγορα και πιο, καλά, πραγματοποιώντας μία

πραγματική και αποτελεσματική αυτοδιεύθυνση τῶν πανεπιστημίων, ἐξηγώντας στὸ λαὸ αὐτὸ ποῦ κάνει.

Ἄλλα δὲν πρέπει καὶ νὰ ὑποτιμᾶμε τὶς τεράστιες δυνατότητες ποῦ προσφέρει ἡ νέα ἱστορική περίοδος. Ἡ «ἡρεμία» καὶ ἡ ἀποκτίνωση τῆς συγχρόνου καπιταλιστικῆς κοινωνίας στὴ Γαλλία — καὶ ἴσως ἀκόμα σ' ἄλλες χῶρες — καταστράφηκαν γιὰ πολὺ καιρὸ. Τὸ γόητρο τοῦ γκωλλισμού κατέρευσε· μπορεῖ βεβαίως νὰ ἐπιζῆσει λίγο ἀκόμη, ἀλλὰ ἡ μυθώδης δόναμή του ἔγινε κομμάτια. Οἱ γραφειοκρατικὲς ἡρεσίες τῶν ἐργαζομένων κλονίστηκαν συνθέμελλα. Στὸ ἐξῆς ἓνα ρῆγμα τοὺς χωρίζει ἀπὸ τοὺς νεαροὺς ἐργαζομένους. Οἱ πολιτικοὶ τῆς «ἀριστερᾶς» δὲν ἔχουν οὔτε θὰ ἔχουν τίποτα νὰ ποῦν γιὰ τὰ προβλήματα ποῦ τίθενται. Ὁ κατασταλτικὸς καὶ ταυτοχρόνως παράλογος χαρακτήρας τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ συστήματος ἔγινε πλέον προφανῆς καὶ κανεὶς δὲν πρόκειται νὰ τὸ ξεχάσει σύντομα. Σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα οἱ «ἀρχεῖς» καὶ οἱ «ἀξίες» καταγγέλθηκαν, διαβρώθηκαν, ἐκμηδενίστηκαν. Θὰ περάσουν ἀρκετὰ χρόνια πρὶν κλείσει ἡ τεράστια ρωγμὴ ποῦ ἄνοιξε στὸ καπιταλιστικὸ γραφειοκρατικὸ οἰκοδόμημα — ἐὰν βεβαίως εἶναι δυνατὸν νὰ κλείσει.

Ταυτοχρόνως μία σειρά θεμελιωδῶν ἰδεῶν, ποῦ ἕως χθὲς ἦταν ἄγνωστες καὶ ἀνίσχυρες, εἶναι σήμερα γνωστὲς καὶ συζητοῦνται παντοῦ. Κατὰ χιλιάδες καὶ δεκάδες χιλιάδων διαμορφώθηκαν οἱ νέοι ἀγωνιστὲς ποῦ βρίσκονται σὲ ριζικὴ διάσταση μὲ τὶς γραφειοκρατίες ὄλων τῶν εἰδῶν. Ἡ ἐργατικὴ τάξη, παρὰ τὴ διστακτικότητά της κατὰ τὴ διάρκεια τῶν γεγονότων, ἔζησε μιὰ πολύτιμη ἐμπειρία, ἔμαθε ξανά τὸ νόημα καὶ τὴν ἀποτελεσματικότητα τοῦ ἀγῶνα καὶ θὰ εἶναι πλέον ὅλο καὶ δυσκολώτερο νὰ ἀρκεῖται σὲ μερικὰ ψίχουλα. Ἀρκετὲς ἐστὶες ἐμπρησμοῦ θὰ διατηρηθοῦν — στὰ πανεπιστήμια, μεταξὺ τῶν νεαρῶν ἐργαζομένων, καὶ ἴσως ἀκόμη στὰ ἐργοστάσια καὶ στὶς ἐπιχειρήσεις ὅπου ἡ ἰδέα τῆς αυτοδιεύθυνσης θὰ κερδίζει διαρκῶς ἔδαφος.

Ἡ γαλλικὴ κοινωνία βρίσκεται μπροστὰ σὲ μιὰ μακρόχρονη φάση ἀναστατώσεων, ταραχῶν καὶ κλονισμῶν. Ἀπομένει στοὺς ἐπαναστάτες νὰ ἀναλάβουν τὶς εὐθῦνες τους.